Vize rozvoje Ostravské univerzity 2027–2031
Kandidátský program na funkci rektora

Ostravská univerzita jako třetí pilíř české vzdělanosti. Praha. Brno. Ostrava!!!

Volby rektora Ostravské univerzity 2026

Daniel Jandačka

Ambice odpovídající našemu potenciálu

Ostravská univerzita jako silná veřejná univerzita národního významu se širokým oborovým záběrem.

Přestože program vychází z mé osobní představy o budoucím směřování Ostravské univerzity, vznikal v diskusích napříč univerzitní komunitou i mimo ni. Podíleli se na něm akademičky a akademici, studující, neakademické pracovnice a pracovníci i členky a členové Akademického senátu Ostravské univerzity. Všem, kteří přispěli svými podněty, zkušenostmi, komentáři a inspirací, patří mé upřímné poděkování.

Věřím, že je na místě otevřít diskusi o tom, jakou roli má Ostravská univerzita hrát v budoucnosti Moravskoslezského kraje i celé České republiky. Pokud chceme nést odpovědnost za rozvoj vzdělanosti, vědy a společenské prosperity našeho regionu i České republiky, měli bychom mít také odpovídající ambice.

„Stát se třetím pilířem české vzdělanosti. Praha. Brno. Ostrava!!!“

NA CO SOUSTŘEDÍM SÍLY

Studující, kteří uspějí. Kvalitní výuka, skutečná zkušenost a podpora na cestě k dokončení studia.

Doktorandky a doktorandi, kteří tvoří budoucnost. Dobré podmínky, kvalitní vedení a zapojení do silných týmů.

Věda a umění, které obstojí ve světě. Svobodné bádání, tvůrčí ambice a účinná podpora mezinárodní spolupráce.

Základ, na kterém stavíme. Férové mzdy a podmínky pro práci; otevřený dialog dovnitř univerzity, s veřejností, absolventy a partnery; udržitelnost v provozu, investicích i rozpočtu.

Obsah

1 Proč kandiduji 05

2 Můj příběh a vize: třetí pilíř české vzdělanosti 06

3 Výchozí situace: silná univerzita před velkou příležitostí 09

4 Šest priorit programu 10

4.1 Kvalitní vzdělávání pro úspěch studujících a budoucnost absolventek a absolventů 10

4.2 Výzkum a umění jako zdroj budoucnosti univerzity 13

4.3 Lidé, mzdy a akademická kultura 15

4.4 Mezinárodní prostředí jako přirozená součást života OU 16

4.5 Z Ostravy pro region, Českou republiku a Evropu 18

4.6 Společná vize, otevřená diskuze, odpovědné řízení 20

5 Průřezové zásady 22

6 Závěr 24

Příloha 1 26

Příloha 2 28

Program v kostce

V období 2027–2031 bychom měli Ostravskou univerzitu rozvíjet jako silnou veřejnou univerzitu národního významu – se širokým oborovým záběrem, pevně ukotvenou v Ostravě, důležitou pro Českou republiku, otevřenou světu. Tuto ambici můžeme společně naplňovat prostřednictvím šesti vzájemně propojených priorit.

1

Kvalitní vzdělávání pro úspěch studujících a budoucnost absolventek a absolventů

Záleží mi na tom, aby si studující vybírali Ostravskou univerzitu pro kvalitu vzdělávání, inspirativní prostředí a příležitost rozvíjet se jako odborníci i lidé.

Kvalitní vzdělávání založené na akademických hodnotách, moderní výuka, práce s AI, aktivní pracovní zkušenost a studentský hlas, který vede ke změně.

2

Výzkum a umění jako zdroj budoucnosti univerzity

Zasadím se o to, aby výzkum, umění a doktorské studium byly hybnou silou rozvoje Ostravské univerzity, zvyšovaly kvalitu studia a přitahovaly talentované studující i akademičky a akademiky z České republiky a ze zahraničí.

Silné akademické a tvůrčí jádro, kvalitní doktorské podmínky a poctivá cesta od poznání k dopadu a aplikacím.

3

Lidé, mzdy a akademická kultura

Je pro mě důležité, aby byla Ostravská univerzita místem, kde lidé chtějí pracovat, zůstávat a profesně růst. Místem, kde vedoucí jdou osobním příkladem, podporují své kolegyně a kolegy a vytvářejí prostředí založené na důvěře, respektu a spolupráci.

Férové pracovní podmínky, předvídatelné odměňování, profesní rozvoj, kvalitní vedení a bezpečné studijní a pracovní prostředí. Podpora aktivních jednotlivců a týmů při rozvoji jejich nápadů, projektů a iniciativ.

4

Mezinárodní prostředí jako přirozená součást života OU

Budu usilovat o to, aby mezinárodní prostředí bylo přirozenou součástí života Ostravské univerzity i celé naší metropolitní oblasti.

Mezinárodní zkušenost pro každého, mezinárodní granty a partnerství, zahraniční studující i zaměstnankyně a zaměstnanci.

5

Z Ostravy pro region, Českou republiku a Evropu

Považuji za zásadní, aby byla Ostravská univerzita institucí, která pomáhá zlepšovat život lidí, budoucnost regionu a podobu české společnosti.

Ostravská univerzita jako silná všeobecná univerzita, celoživotní vzdělávání a společenský dopad založený na vzdělávání, výzkumu a umění.

6

Společná vize, otevřená diskuze, odpovědné řízení

Budu dbát na to, aby byla Ostravská univerzita příkladem instituce, která je odvážná, ale svá rozhodnutí opírá o otevřenou a věcnou diskusi, data a výzkumné poznatky, nikoli o obavy, setrvačnost či krátkodobé zájmy.

Rozpočet provázaný se strategií, rozhodování opřené o poznání, výzkum, data i otevřenou a věcnou diskusi napříč všemi součástmi univerzity, méně byrokracie, vstřícné a užitečné služby, udržitelnost a smysluplné nakládání s majetkem.

1 Proč kandiduji

Milan Kundera ve svém románu Žert popsal Ostravu jako hornické město podobné obrovské provizorní noclehárně, plné opuštěných domů a špinavých ulic vedoucích do prázdna.[1] Tento obraz jsem v době, když jsem kandidoval do děkanské funkce, nepoužil jako literární ozdobu, ale jako silnou metaforu historické zkušenosti regionu, která vysvětluje, proč se sociální, zdravotní a vzdělanostní nerovnosti v Moravskoslezském kraji promítají do života lidí s takovou intenzitou. Ostrava a její region dlouhodobě čelí strukturálním sociálním, zdravotním i environmentálním problémům, které se promítají do kvality života obyvatel, jejich vzdělanostních šancí i zdravotních vyhlídek. Naděje dožití při narození je zde pod republikovým průměrem; v období 2023–2024 byla u mužů druhá nejnižší a u žen třetí nejnižší mezi kraji. Otázka životního prostředí stále čeká na citlivá řešení. Neméně naléhavá je i sociální problematika tohoto regionu. Česká republika patří mezi země OECD s největšími vzdělávacími nerovnostmi; vzdělávací výsledky zde výrazně souvisejí se socioekonomickým zázemím rodiny a regionem.[2,3] Vzdělanostní nerovnosti způsobují narušení rovných šancí na dosažení společenského úspěchu.

Právě proto považuji roli Ostravské univerzity za mimořádně důležitou. Její úspěch není jen otázkou postavení jedné instituce, ale také otázkou budoucnosti regionu, ve kterém žijeme. Kandiduji proto, že chci pomoci rozvinout potenciál univerzity tak, aby byla ještě silnější oporou Moravskoslezského kraje i celé české společnosti.

„Věřím v mimořádný potenciál Ostravské univerzity měnit životy lidí k lepšímu a spoluutvářet budoucnost našeho regionu i celé české společnosti. Právě proto kandiduji na rektora.“

Ostravská univerzita by měla mít ambici stát se třetím pilířem české vzdělanosti. Tuto ambici chápu jako výraz odpovědnosti vůči studujícím, zaměstnankyním a zaměstnancům, regionu i celé společnosti, nikoli jako otázku prestiže. Právě z ní vychází i moje představa o dalším směřování univerzity.

1 Kundera, M. (1967). Žert. Československý spisovatel.
2 Veselý, A., Fischer, J., Jabůrková, M., Pospíšil, M., Prokop, D., Sáblík, R., Stuchlíková, I., & Štech, S. (2019). Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. https://archiv.msmt.gov.cz/file/51582_1_1/download/.
3 Český statistický úřad. (2025, 3. července). Naděje dožití v Moravskoslezském kraji v roce 2024. https://csu.gov.cz/msk/nadeje-doziti-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2024.

„Ostravská univerzita změnila můj život. Chci, aby stejnou příležitost nabízela dalším generacím.“

Kandiduji také proto, že rostoucí zájem o studium, proměna regionu, evropská spolupráce, nové výzkumné kapacity a rozvoj umělé inteligence otevírají Ostravské univerzitě mimořádné příležitosti. Jejich využití vyžaduje vedle odpovědné správy také schopnost soustředit síly, rozhodovat a růst. Akademická svoboda a lidskost přitom musí zůstat základem jejího rozvoje.

2 Můj příběh

Narodil jsem se v Ostravě a s tímto městem jsem spojil svůj život. Moji rodiče pracovali ve Vítkovických železárnách a stejně jako v mnoha rodinách našeho regionu nebylo vysokoškolské vzdělání součástí rodinné zkušenosti. Vyrůstal jsem v prostředí, kde cesta na univerzitu nebyla samozřejmostí a kde vzdělání představovalo příležitost, kterou bylo potřeba aktivně hledat.

Nejprve jsem se vyučil a následně si doplnil maturitu. Během studia jsem pracoval na brigádách v hutích i v pekárnách. Když jsem nastoupil na Ostravskou univerzitu, netušil jsem, kam až mě tato cesta zavede. Vím však, že právě zde jsem dostal příležitost, která zásadně ovlivnila můj další život.

Po absolvování jsem nastoupil nejdříve jako učitel na základní a posléze na střední škole. Následně jsem pokračoval v doktorském studiu a začal se věnovat vědě a výzkumu. Zlomovým okamžikem byla stáž na University of Massachusetts Amherst v USA. Poprvé jsem tehdy poznal fungování světově respektované univerzity a pochopil, jak velký význam mají vysoké ambice, otevřenost, mezinárodní spolupráce a důvěra v talentované lidi. Později následovala vědecká kariéra, habilitace, profesura a odpovědnost za vedení studujících, výzkumných týmů a katedry i za výkon funkcí prorektora, místopředsedy Rady pro vnitřní hodnocení Ostravské univerzity a děkana Pedagogické fakulty Ostravské univerzity.

Když se dnes ohlížím zpět, uvědomuji si, že bez vzdělání a bez Ostravské univerzity by můj život vypadal jinak. Proto vnímám univerzitu jako mnohem víc než vzdělávací instituci. Univerzita má otevírat příležitosti, rozvíjet talent a pomáhat lidem překonávat bariéry, které jim stojí v cestě. Má být místem, kde o budoucnosti nerozhoduje původ člověka, ale jeho schopnosti, odhodlání a ochota na sobě pracovat.

Právě proto kandiduji na rektora. Věřím, že Ostravská univerzita může být pro další generace studujících stejnou životní příležitostí, jakou byla kdysi pro mě. A věřím, že má potenciál stát se respektovanou univerzitou národního významu, která bude spoluutvářet budoucnost Ostravy, Moravskoslezského kraje i celé České republiky. Naší ambicí by mělo být stát se třetím pilířem české vzdělanosti vedle Prahy a Brna.

Vize: třetí pilíř české vzdělanosti

Mojí ambicí je, aby se Ostravská univerzita stala přirozeným akademickým těžištěm druhé největší metropolitní oblasti České republiky, univerzitou respektovanou v naší zemi a viditelnou v evropském prostoru.

Třetí pilíř české vzdělanosti pro mě není reklamní soutěž o velikost ani snaha kopírovat Prahu či Brno. Znamená vybudovat třetí silné centrum oborově rozmanitého univerzitního vzdělávání, vědy, umění a veřejné odpovědnosti v České republice. Univerzitu, která bude v mnoha oblastech usilovat o dosažení evropské excelence, v celé své šíři poskytovat kvalitní vzdělávání a proměňovat zkušenost Moravskoslezského kraje v poznání a řešení využitelná pro celou ČR.

Region je naším výchozím bodem a konkurenční výhodou. Moravskoslezský kraj koncentruje otázky, které řeší celá Evropa: demografické stárnutí, proměnu průmyslu a práce, zdraví a nerovnosti, kvalitu školství, životní prostředí, kulturní identitu i schopnost udržet talent.

**„Ukotvená v Ostravě.
Klíčová pro Českou republiku.
Viditelná ve světě.“**

Šest znaků univerzity národního významu

1. Kvalitní vzdělávání pro úspěch studujících a budoucnost absolventek a absolventů: absolventky a absolventi získávají hluboké oborové znalosti, kritické myšlení, zkušenost s výzkumem či tvorbou, schopnost pracovat s AI a kompetence založené na hodnotách, principech, odpovědnosti a respektu k demokratickým principům.
2. Výzkum a umění jako zdroj budoucnosti univerzity: Silné akademické a tvůrčí prostředí, kvalitní doktorské studium a úspěšné týmy přitahují talentované studující a akademičky a akademiky z České republiky i ze zahraničí.
3. Lidé, kteří mohou růst a uspět: Univerzita dokáže kvalitní lidi získávat, důstojně odměňovat, rozvíjet a udržet. Aktivní jednotlivci a týmy mají prostor realizovat své nápady, iniciativy a projekty.
4. Mezinárodní prostředí jako přirozená součást života OU: Mezinárodní zkušenost není výsadou několika jednotlivců, ale běžnou součástí studia, výzkumu, umění, práce i života univerzity a města.
5. Z Ostravy pro region, Českou republiku a Evropu: Ostravská univerzita přispívá ke kvalitnějšímu životu lidí, rozvoji regionu a řešení výzev důležitých pro Českou republiku i Evropu. Je respektovaným třetím pilířem české vzdělanosti a je viditelná ve světě.
6. Společná vize, otevřená diskuze, odpovědné řízení: Rozhodování je založeno na poznatcích z výzkumu, datech a otevřené a věcné diskusi napříč univerzitou. Rozpočet, participace a odpovědnost slouží společným prioritám a dlouhodobému rozvoji.

Jak chápu roli rektora

Rektor má s akademickou obcí spoluutvářet vizi, naslouchat zkušenostem fakult, pracovišť, studujících i neakademických zaměstnankyň a zaměstnanců a vést pravidelný dialog také s absolventskou komunitou a klíčovými partnery. Rozhodovat má na základě aktuálních poznatků, dat, odborných argumentů a otevřené diskuze. Participace však nesmí být způsobem, jak se vyhnout odpovědnosti. Odpovědnost musí mít vždy jasného nositele a rozhodnutí musí být srozumitelně zdůvodněno.

Princip vedení

Diskuze před rozhodnutím. Jasná odpovědnost po rozhodnutí. Pravidelné vyhodnocení výsledku. Autonomie fakult musí zůstat zachována. Rektorát nemá řídit odborný život místo fakult, ale vytvářet profesionální servis, společná pravidla a strategické nástroje, které jednotlivým součástem umožní uspět. Tam, kde společný postup přináší vyšší kvalitu, nižší náklady nebo větší mezinárodní sílu, musí univerzita umět jednat jako jeden celek.

Připravovaná reforma právního rámce vysokých škol může v průběhu volebního období proměnit řízení, financování i akademické kariéry. Budu proto průběžně vyhodnocovat její konečnou podobu a případné změny na Ostravské univerzitě připravovat transparentně, ve spolupráci s fakultami a akademickou obcí, s důrazem na kontinuitu činností, předvídatelnost a ochranu akademických svobod.

3 Silná univerzita před velkou příležitostí

Nezačínáme od nuly. Ostravská univerzita je atraktivní pro uchazeče, rozvíjí strategické projekty, výzkumné infrastruktury a nové týmy, je součástí evropské aliance NEOLAiA a v mnoha oborech plní nezastupitelnou roli pro region i Českou republiku. Současně však naráží na limity, které nelze překonat pouhou administrativní optimalizací.

17 155

přihlášek ke studiu uvádí zpráva OU z 20. 3. 2026; o 839 (5 %) více než při srovnání k 15. 3. 2025

Zdroj: Ostravská univerzita (20. 3. 2026).

27,5 %

obyvatel Česka ve věku 25–64 let mělo v roce 2024 terciární vzdělání; průměr OECD činil 41,9 %

Zdroj: OECD (2025), tabulka A1.1.

34,9 %

by se mohl podle projekce ČSÚ snížit počet obyvatel Moravskoslezského kraje mezi 1. 1. 2024 a 1. 1. 2080

Zdroj: ČSÚ (2024), tabulka 4_CZ080.

Následujících šest oblastí shrnuje výchozí situaci, z níž vycházejí programové priority

Silná poptávka, ale omezený prostor k růstu
Zájem o studium potvrzuje, že Ostravská univerzita rozhodně nestojí na okraji pozornosti. Současný model financování však nedokáže pružně reagovat na růst poptávky ani na skutečné náklady kvalitního vzdělávání. Úkolem rektora proto není jen rozdělovat omezené prostředky, ale aktivně prosazovat spravedlivější financování, hledat více zdrojů a chránit kvalitu před nekrytým růstem.

Výzkumný a tvůrčí potenciál, který potřebuje mezinárodní měřítko
Úspěchy v národních soutěžích, strategické projekty a nové infrastruktury vytvářejí dobrý základ. Slabinou zůstává omezené zapojení do nejprestižnějších mezinárodních grantových schémat, nedostatečná kapacita doktorského studia na některých součástech či pracovištích. Nestačí vyzývat akademiky, aby podávali evropské projekty. Univerzita musí vybudovat profesionální cestu od dobré myšlenky k mezinárodně konkurenceschopnému návrhu.

Demografická změna, která je zároveň vzdělávací výzvou
Moravskoslezský kraj ztrácí obyvatele, stárne a dlouhodobě vykazuje nepříznivé zdravotní a sociální ukazatele. Řešením není pouze přilákat více mladých lidí. Potřebujeme kvalitně vzdělávat nové generace, zvyšovat studijní úspěšnost, přitahovat uchazeče z celé republiky i ze zahraničí a otevřít univerzitu také lidem, kteří se vracejí ke vzdělávání v průběhu života.

Umělá inteligence mění pravidla rychleji než studijní plány
AI už není tématem budoucnosti ani jedním digitálním nástrojem mezi mnoha. Proměňuje vznik poznání, profesní kompetence, způsob výuky, hodnocení, výzkum i administrativu. Univerzita, která nebude jednat rychle, bude připravovat absolventy pro svět, který přestal existovat. Ostravská univerzita musí spojit otevřenost k novým možnostem s vědeckou integritou, etikou a schopností rozlišovat mezi rychlým výstupem a skutečným porozuměním.

Fragmentace, která oslabuje společnou sílu
Vzdělávání, výzkum, umění, internacionalizace, spolupráce s praxí a společenský dopad jsou někdy řízeny jako oddělené světy. Výsledkem mohou být duplicity, soutěž o stejné zdroje a strategické dokumenty bez rozpočtového účinku. Neznamená to, že každý má dělat všechno. Znamená to, že rozdílné role musí směřovat k jedné univerzitní misi a že společné služby mají skutečně sloužit fakultám a pracovištím.

Integrovaný model rozvoje
Základem profesní relevance, inovací a společenského dopadu je silné akademické a tvůrčí prostředí. Výzkum není opakem aplikace a akademické vzdělávání není opakem profesní přípravy. Rozhodující je pořadí: nejprve kvalitní disciplíny, lidé, výzkum, umění a doktorské studium; z nich vyrůstá moderní výuka, důvěryhodné aplikace, spolupráce a dopad.

4 Šest priorit programu

4.1 Kvalitní vzdělávání pro úspěch studujících a budoucnost absolventek a absolventů

Společná kultura vzdělávání jako základ úspěchu studujících.

VÝZVA
Ostravská univerzita dosud nemá dostatečně sdílenou představu o tom, jaké absolventy chce vzdělávat, jaké pedagogické principy mají vést výuku a jak systematicky podporovat akademiky v jejich vzdělávací roli. Kvalita výuky není primárně odpovědností jednotlivých vyučujících, ale odpovědností celé instituce; vyžaduje společné principy, podporu pedagogického rozvoje a kulturu kvality napříč univerzitou.[4] Diskuze o vzdělávání bývá však často roztříštěná a podpora výuky stojí spíše na jednotlivcích než na promyšleném systému. Nedostatečně zapojujeme také studující, absolventky a absolventy a relevantní profesní partnery do rozvoje kultury vzdělávání. Současně nástup umělé inteligence zásadně mění způsob učení, výuky i hodnocení studijních výsledků.

MŮJ ZÁVAZEK
Budu usilovat o to, aby Ostravská univerzita vybudovala společnou kulturu vzdělávání založenou na sdílených hodnotách, jasně definovaných absolventských kompetencích a pedagogických principech opřených o současné poznání. Akademičky a akademici musí mít systematickou podporu pro svůj pedagogický rozvoj a studující musí být partnery při zlepšování studia. Vzdělávání má být náročné, propojené s výzkumem, uměním a praxí a připravovat absolventy na svět proměňovaný umělou inteligencí.

„Kvalita výuky není primárně odpovědností jednotlivých vyučujících, ale odpovědností celé instituce.“

VYBRANÉ CESTY K NAPLNĚNÍ ZÁVAZKU

1. Standard kvality a strategické portfolio studijních programů
Programové rady musí být místem skutečné péče o obsah a smysl studia, nikoli pouze formální správy akreditace. Každý program má mít jasný profil absolventa, logickou návaznost předmětů, přiměřené nároky, vazbu na výzkum či tvorbu, mezinárodní rozměr a způsob, jak reaguje na proměnu oboru a společnosti.

Rada pro vnitřní hodnocení bude fakultám poskytovat odborné posouzení, data a doporučení pro rozvoj studijních programů. Rozhodnutí o jejich budoucnosti musí vycházet z odpovědnosti fakult, nikoli pouze z centrálního řízení.

Současně budeme vytvářet podmínky pro vznik mezifakultních studijních programů tam, kde to dává smysl. Silná univerzita musí být místem, kde se přirozeně setkávají přírodní, zdravotnické, pedagogické, humanitní, společenskovědní i umělecké perspektivy při řešení společných problémů.

4 Biggs, J., Tang, C., & Kennedy, G. (2022). Teaching for quality learning at university (5th ed.). Open University Press.

2. AI jako základní kompetence každé absolventky a každého absolventa
Připravíme celouniverzitní rámec pro práci s AI ve vzdělávání. Každý studijní program pojmenuje, jak AI mění daný obor, jaké nástroje mají studenti ovládat a kde jsou jejich limity.

Základy kritické, etické a transparentní práce s AI budou součástí úvodů do studia a adaptačních aktivit. Akademičkám a akademikům nabídneme metodickou, technologickou a právní podporu. Budeme rozvíjet bezpečné nástroje, nové formy zadávání, hodnocení a kulturu, v níž se AI nezakazuje ani nekultivovaně nepřebírá, ale používá s odpovědností za výsledek.

3. Méně pasivního poslouchání, více skutečné zkušenosti
Budeme vytvářet podmínky pro to, aby fakulty mohly ve větší míře rozvíjet laboratorní, terénní, klinickou a ateliérovou výuku a využívat v ní projektové a týmové metody.[5],[6] Rolí rektorátu není určovat podobu výuky jednotlivých oborů, ale podporovat prostředí, ve kterém mohou vznikat a rozvíjet se kvalitní vzdělávací inovace.

Tam, kde to odpovídá oboru a existuje odborná shoda, podpoříme vedle tradičních závěrečných prací také výzkumné projekty, portfolia, prototypy, umělecké výstupy nebo jiné náročné formy prokazující schopnost samostatné práce. Rozhodnutí zůstane v kompetenci fakult a programových rad.

4. Studentský hlas, který vede ke změně
Zřídíme pozici studentské prorektorky nebo prorektora s jasně vymezenou agendou: kvalita studentské zkušenosti, zpětná vazba, služby a poradenství, podpora spolků a studentských iniciativ a pravidelný dialog s akademickými senáty. Model obsazení a odpovědnosti připravíme se studentskou komorou Akademického senátu OU; bude stát na otevřených nominacích, zveřejněných kritériích a veřejném představení kandidátek a kandidátů. Součástí agendy bude i jednoduchá mikrograntová podpora studentských iniciativ.

Aktivní studující budou transparentně zapojováni do programových rad. Jejich zástupci získají srozumitelný přístup k výsledkům hodnocení výuky a právo projednat je s vedením programu a pracoviště. Každý program bude povinen sdělit, jak se zpětnou vazbou naložil. Dotazníky podle potřeby doplníme skupinovými rozhovory a studující se budou podílet na interpretaci výsledků i návrhu opatření.

5. OU Student Assistant Programme
Budeme usilovat o to, aby se aktivní zapojení studujících do života univerzity stalo běžnou součástí studijní zkušenosti. Budeme podporovat rozšíření nabídky placených studentských pozic a rozvojových příležitostí ve výzkumu, výuce, internacionalizaci, kultuře, službách i strategických projektech univerzity. Současně vytvoříme jednoduchý univerzitní systém, který propojí studující se zájmem o práci, výzkum či rozvojové aktivity s pracovišti nabízejícími příležitosti k zapojení. Studující mají být nejen příjemci vzdělávání, ale také aktivními spolutvůrci akademické komunity.

6. Studijní úspěšnost a flexibilní cesty bez snižování nároků
Život dnešních studujících má různé podoby: někdo studuje naplno, jiný při studiu pracuje, pečuje o rodinu nebo rozvíjí vlastní profesní projekty. Úspěch studujících není pouze jejich individuální odpovědností. Univerzita musí spojovat vysoká očekávání s dostupnou akademickou, sociální a finanční podporou a pravidelnou zpětnou vazbou. Důležité je také aktivní zapojení studujících do výuky i akademické komunity a posilování jejich pocitu sounáležitosti. Těžiště podpory studentského úspěchu proto musí být přímo ve studijních programech a každodenní výuce.[7]

---

5 Freeman, S., Eddy, S. L., McDonough, M., Smith, M. K., Okoroafor, N., Jordt, H., & Wenderoth, M. P. (2014). Active learning increases student performance in science, engineering, and mathematics. Proceedings of the National Academy of Sciences, 111(23), 8410–8415. https://doi.org/10.1073/pnas.1319030111

6 Kozanitis, A., & Nenciovici, L. (2023). Effect of active learning versus traditional lecturing on the learning achievement of college students in humanities and social sciences: A meta-analysis. Higher Education, 86(6), 1377–1394. https://doi.org/10.1007/s10734-022-00977-8

7 Allen, K.-A., Slaten, C., Hong, S., Lan, M., Craig, H., May, F., & Counted, V. (2024). Belonging in higher education: A twenty-year systematic review. Journal of University Teaching and Learning Practice, 21(5). https://doi.org/10.53761/s2he6n66

Budeme zlepšovat prostupnost mezi stupni studia, uznávání relevantního předchozího vzdělání, nabídku mikrocertifikátů a modulárních řešení a tam, kde to dává akademický smysl, také kombinované a distanční formy. Tyto cesty propojíme s celoživotním vzděláváním a s možnostmi návratu absolventek a absolventů na univerzitu v různých fázích života.

Návaznost magisterského a doktorského studia budeme posilovat tam, kde ji mohou zajistit kvalitní výzkumné a tvůrčí týmy; doktorské vzdělávání je společným základem rozvoje vědy i budoucích vysokoškolských pedagožek a pedagogů.

Flexibilita není ústup od kvality. Univerzita nesmí snižovat odbornou laťku, ale musí včas pomoci studujícím v kritických fázích studia. Posílíme adaptační, poradenské a studijní nástroje zejména v prvních ročnících a při přechodu na vyšší stupeň.

7. Univerzita podporující zdraví a dostupné studentské prostředí

Budeme rozvíjet univerzitu podporující zdraví a systematicky začleňovat podporu fyzického, duševního a sociálního zdraví do kultury Ostravské univerzity.[8] Zasadíme se o to, aby univerzita byla místem, kde zdraví, wellbeing, vzájemný respekt, sounáležitost a podpora komunity nejsou doplňkem, ale přirozenou součástí každodenního studia a práce. Všechny iniciativy budeme rozvíjet na základě výzkumných poznatků a jejich skutečného dopadu na kvalitu života studujících a zaměstnankyň a zaměstnanců.

Budeme podporovat prodloužený nebo nepřetržitý provoz budov tam, kde jej studující skutečně využijí a kde lze zajistit bezpečnost a hospodárnost.

MOŽNÉ VARIANTY SLEDOVÁNÍ POSUNU

- Sdílený rámec vzdělávání Ostravské univerzity definující hodnoty a principy výuky, očekávané kompetence absolventů a pedagogické kompetence vysokoškolských vyučujících.
- Jasná pravidla pro využívání AI, rozvoj digitálních kompetencí a ověřování výsledků učení ve všech studijních programech.
- Růst počtu studujících zapojených do výzkumu, umělecké tvorby, odborných praxí a dalších forem autentického učení.
- Pravidelné vyhodnocování studentské zpětné vazby spolu se zkušeností absolventek a absolventů, podněty relevantních partnerů a dalšími podklady o kvalitě a promítání těchto zjištění do konkrétních opatření ve studijních programech.
- Růst počtu studujících zapojených do placených studentských pozic, rozvojových projektů a aktivit podporujících jejich profesní rozvoj.
- Rozšíření nabídky flexibilních studijních cest a dalších forem podporujících úspěšné dokončení studia.
- Pravidelné sledování wellbeingu studujících i zaměstnankyň a zaměstnanců a vyhodnocování dopadu realizovaných opatření.
- Doporučení poskytovaná fakultám Radou pro vnitřní hodnocení na základě dat o kvalitě, výsledcích a udržitelnosti studijních programů.
- Růst počtu mezioborových vzdělávacích příležitostí propojujících různé oblasti poznání (např. učitelství a AI, zdraví a sociální práce, data science a humanitní obory).

8 International Health Promoting Campuses Network, & University of Limerick. (2025). The Limerick framework for action: Advancing the global health promoting campuses agenda. University of Limerick. https://doi.org/10.34961/18941

4.2 Výzkum a umění jako zdroj budoucnosti univerzity

Silné akademické a tvůrčí jádro jako zdroj kvalitního vzdělávání, inovací a společenského přínosu.

VÝZVA
Ostravská univerzita prokázala, že dokáže úspěšně využívat národní rozvojové a výzkumné programy. Nyní stojíme před další výzvou: proměnit vybudovanou infrastrukturu, lidský potenciál a získané zkušenosti v mezinárodně konkurenceschopný výzkum, úspěchy v prestižních grantových soutěžích a prostředí, které přitahuje talentované doktorandky a doktorandy i špičkové vědkyně a vědce, umělkyně a umělce z domova i ze zahraničí.

MŮJ ZÁVAZEK
Dlouhodobý společenský přínos univerzity začíná u kvalitního základního výzkumu, umělecké tvorby, svobodného bádání a doktorského studia. Chci vytvářet podmínky pro to, aby Ostravská univerzita dokázala tento potenciál stále častěji proměňovat v mezinárodní grantové úspěchy, inovace, kulturní hodnoty, kvalitní vzdělávání i konkrétní přínosy pro společnost.

„Akademické a tvůrčí jádro není luxus. Je podmínkou kvalitního studia, důvěryhodné spolupráce i dlouhodobého společenského dopadu.“

VYBRANÉ CESTY K NAPLNĚNÍ ZÁVAZKU

1. Akademické jádro jako základ kvality
Budeme rozvíjet silné akademické disciplíny, základní i aplikovaný výzkum, uměleckou tvorbu a doktorské studium jako základ kvalitního vzdělávání, aplikací a společenského přínosu univerzity.

Budeme podporovat ambiciózní projekty základního výzkumu, z nichž mohou vyrůstat hodnotné aplikace, inovace a řešení společenských problémů. Zvláštní pozornost věnujeme kvalitně navrženým studiím v sociálních a humanitních vědách a jejich propojení s přírodními, technickými a zdravotnickými obory.

Podpoříme rozvoj habilitačních a profesorských řízení v oblastech s prokazatelným potenciálem. Případné změny kariérního systému promítneme do transparentních pravidel zřizování a obsazování akademických pozic. Kvalitu akademické práce, zejména na pozicích docentů a profesorů, budeme bez ohledu na legislativní změny hodnotit podle srovnatelných, oborově přiměřených a předem známých kritérií. Podpoříme vznik silných akademických škol, mezigenerační předávání zkušeností a růst nové generace vědeckých, uměleckých a pedagogických osobností.

2. Doktorské studium jako investice do budoucnosti
Doktorandky a doktorandi na mnoha pracovištích představují klíčovou součást výzkumné kapacity, generační obnovy a budoucího rozvoje univerzity. Doktorské studium proto chápeme jako společný pilíř vzdělávání, výzkumu a umělecké tvorby. Vytvoříme mapu doktorského potenciálu Ostravské univerzity. Budeme analyzovat, jaké jsou kapacity jednotlivých fakult a pracovišť pro

realizaci doktorského studia, jaká je školitelská dostupnost, zapojení doktorandů do výzkumných a tvůrčích týmů, grantových projektů a mezinárodní spolupráce.

Chceme aktivně podporovat rozvoj kvalitních doktorských programů a vytvářet podmínky pro jejich vznik tam, kde existuje dostatečný akademický potenciál. Silná univerzita potřebuje rozšiřovat prostředí, ve kterém mohou vyrůstat nové generace výzkumníků, umělců a akademických lídrů.

Budeme dále rozvíjet formát celouniverzitní doktorské školy pro sdílení odborných dovedností a dobré praxe napříč doktorskými programy.

Předložíme univerzitní standard vícezdrojového financování doktorandek a doktorandů založený na kombinaci institucionální podpory, grantů, projektů a partnerství. Podpoříme rozvoj školitelek a školitelů, mezinárodní spolupráci, společné vedení disertací a zapojení doktorandek a doktorandů do výzkumu, výuky a akademického života.

3. OU International Research Accelerator

Vybudujeme profesionální systém podpory mezinárodních projektů od prvního záměru po podání a řízení projektu. Bude zahrnovat vyhledávání vhodných výzev, grantové konzultace, pomoc s tvorbou konsorcií, interní a zahraniční oponenturu návrhů, modelová panelová hodnocení, rozpočtovou a právní podporu i projektový management. Projektová podpora bude proaktivním partnerem týmů při přípravě konkurenceschopných návrhů, nikoli pouze administrativním servisem při jejich podání.

Cílem je vytvořit skutečnou cestu k Horizon Europe, MSCA, ERC a dalším soutěžím. Pokročilé týmy budou podporovány při budování mezinárodních partnerství a velkých projektů.

4. Otevřená věda, výzkumná data a sdílená infrastruktura

Posílíme odborné zázemí pro správu výzkumných dat, Open Access, repozitáře, datové manažery a etickou práci s citlivými daty. Sdílené licence, software, přístroje a odborné služby budeme pořizovat koordinovaně, pokud společný postup zvýší dostupnost nebo sníží náklady. Rozsah licencovaných zdrojů i podpory otevřeného publikování budeme pravidelně vyhodnocovat podle využití, přínosu a celkových nákladů.

5. Výzkum a umění pro řešení společenských výzev

Zajistíme, aby výzkum a umění na Ostravské univerzitě přispívaly nejen k rozvoji poznání, ale také k řešení významných regionálních, národních a evropských výzev. Stárnutí populace, zdraví a kvalita života, vzdělávání, sociální soudržnost, transformace průmyslu, kulturní identita, digitalizace či udržitelnost jsou témata, která nelze řešit z perspektivy jediné disciplíny.

Budeme proto vytvářet podmínky pro vznik interdisciplinárních výzkumných týmů a projektů propojujících přírodovědné, zdravotnické, pedagogické, humanitní, společenskovědní i umělecké obory. Právě schopnost spojovat různé perspektivy považuji za jednu z největších předností silné všeobecné univerzity.

Budeme podporovat takové formy spolupráce, které propojují excelentní výzkum s potřebami společnosti, veřejných institucí, škol, zdravotnictví, kultury i dalších partnerů v regionu, České republice a Evropě.

MOŽNÉ VARIANTY SLEDOVÁNÍ POSUNU

- Růst počtu kvalitních návrhů podávaných do mezinárodních grantových soutěží a větší zapojení týmů Ostravské univerzity do evropských a dalších mezinárodních projektů.
- Růst počtu výzkumných a tvůrčích týmů, které dlouhodobě dosahují mezinárodně uznávaných výsledků.
- Nastavení transparentních kariérních cest v oborech s prokazatelným akademickým a tvůrčím potenciálem, v souladu s aktuální právní úpravou a mezinárodními standardy.
- Vyšší atraktivita doktorského studia pro studující, jeho větší propojení s výzkumnými a tvůrčími týmy a lepší zapojení do mezinárodní spolupráce.
- Růst podílu doktorandů zapojených do grantových projektů, mezinárodních mobilit a společně vedených disertačních prací.
- Využívání sdílené infrastruktury, služeb otevřené vědy a podpory výzkumných dat napříč fakultami a obory.
- Rostoucí přínos výzkumu, umělecké tvorby a doktorského studia pro kvalitu vzdělávání, inovace, kulturní hodnoty a řešení společenských výzev.

4.3 Lidé, mzdy a akademická kultura

Kvalitu univerzity určují lidé a podmínky, ve kterých mohou pracovat.

VÝZVA
Dlouhodobý růst mezd potřebuje oporu v rozvoji univerzity a jejích příjmů. Stagnace může prostor pro odměňování omezit a vést k poklesu reálné hodnoty mezd. V rostoucí konkurenci o kvalitní odbornice a odborníky proto potřebujeme ambici růst a odvahu využívat nové příležitosti. Pro získání a udržení schopných lidí jsou současně zásadní transparentní odměňování, předvídatelné kariérní cesty, kvalitní vedení pracovišť a zdravé pracovní prostředí.

MŮJ ZÁVAZEK
Celý program stavím na ambici rozvíjet Ostravskou univerzitu, posilovat její postavení a zvyšovat její příjmy. Budu podporovat ambiciózní projekty a přijímat odvážná rozhodnutí založená na odpovědném posouzení přínosů i rizik. Současně budu prosazovat spravedlivější financování univerzity. Zasadím se o to, aby se růst jejích příjmů promítal také do vyšších mezd a lepších pracovních podmínek zaměstnankyň a zaměstnanců. Úspěch univerzity musí přinášet prospěch lidem, kteří jej svou prací vytvářejí.

VYBRANÉ CESTY K NAPLNĚNÍ ZÁVAZKU

1. Rektor jako aktivní vyjednavač za férové financování
Finanční postavení univerzity se nezlepší pouze úsporami. Rektor musí být viditelným a odborně připraveným partnerem MŠMT, reprezentací vysokých škol, kraje, města i Parlamentu. Budu prosazovat, aby financování lépe reflektovalo skutečnou poptávku po studiu, náklady jednotlivých oblastí vzdělávání, společenskou potřebnost a roli univerzity v transformujícím se regionu. Dosavadní argumentace proti nespravedlivému zafixování podílů jednotlivých univerzit na financování vzdělávací činnosti nepřinesla potřebnou změnu. Je proto namístě zvolit novou strategii prosazování spravedlivějšího financování, zejména v souvislosti s připravovaným návrhem na zavedení kontraktového financování.

A zároveň je potřeba rozšířit vícezdrojové financování: mezinárodní a národní projekty, kvalitní celoživotní vzdělávání, selektivní placené programy pro zahraniční studenty, odpovědnou spolupráci s praxí, fundraising a donátorství, jakož i zřízení nadačních fondů pro financování specifických rozvojových cílů.

2. Růst mezd jako rozpočtová priorita
Růst mezd bude rozpočtovou prioritou, nikoli izolovaným slibem bez finančního krytí. Po ekonomickém auditu připravíme víceletou mzdovou politiku s pravidelným vyhodnocováním tarifů a konkurenceschopnosti mezd.

3. Kariérní růst
Připravíme podmínky pro návraty lidí ze zahraničí, kariérní růst mladších pracovnic a pracovníků a získávání kvalitních zaměstnankyň a zaměstnanců. Součástí bude mentoring, podpora kvalifikačního růstu, férová výběrová řízení a srozumitelné kariérní cesty.

4. Akademická komunita, která skutečně žije
Budeme vytvářet prostředí motivující k živé akademické práci (např. pravidelné výzkumné a tvůrčí semináře, journal cluby, metodologické workshopy, mezioborová setkání, hostující profesorky a profesory, mentoring mezi zkušenými a začínajícími kolegyněmi a kolegy).

Autentická a společně se učící akademická komunita se utváří v každodenní odborné diskuzi napříč celou univerzitou.

5. Bezpečné prostředí jako společně sdílená odpovědnost
Nejlepší prevencí konfliktů, izolace a personální nestability je důvěryhodné vedení, otevřená komunikace a fungující pracovní komunita. Formální ochranné mechanismy a nezávislé kontaktní místo mají být důležitou pojistkou, nikoli náhradou každodenní manažerské a lidské odpovědnosti vedoucích.

Budeme chránit důvěrnost, férovost a právo na nápravu a současně vyžadovat, aby problémy nebyly odkládány ani přehazovány mezi pracovišti. Součástí bude dostupná a důvěrná psychologická a poradenská podpora zaměstnankyň a zaměstnanců a prevence přetížení a vyhoření, aniž by se odpovědnost vedoucích přesouvala na poradenský aparát.

MOŽNÉ VARIANTY SLEDOVÁNÍ POSUNU

- Pravidelné zveřejňování srovnání mzdové konkurenceschopnosti univerzity a plánovaného směřování v oblasti odměňování.
- Zavedení srozumitelných kariérních a odměňovacích pravidel a systematické podpory při nástupu českých i zahraničních zaměstnankyň a zaměstnanců.
- Sledování odchodů, úspěšnosti náborů, délky obsazování klíčových pozic a důvodů, proč lidé zůstávají nebo odcházejí.
- Růst počtu pravidelných odborných komunitních aktivit se skutečnou účastí a návazností na výuku, výzkum či tvorbu.
- Dostupná důvěrná psychologická a poradenská podpora a začlenění prevence přetížení a vyhoření do práce s lidmi.

4.4 Mezinárodní prostředí jako přirozená součást života OU

Zahraniční zkušenost jako běžná součást studia, práce a akademické kultury.

VÝZVA
Internacionalizace dnes stojí na řadě kvalitních aktivit, mobilit, partnerství a projektů, jejich přínos však stále často závisí na iniciativě jednotlivců. Zahraniční studující, akademičky a akademici mohou narážet na jazykové, administrativní a organizační bariéry a část našich studujících během studia nezíská přímou zkušenost s mezinárodním prostředím.

Výuka v cizím jazyce, zapojování zahraničních studujících a spolupráce v mezinárodních týmech zároveň kladou na akademičky a akademiky nové didaktické, jazykové, časové a administrativní nároky. Internacionalizace proto musí být uznávanou součástí akademické práce a mít odpovídající metodickou, jazykovou a organizační podporu.

MŮJ ZÁVAZEK
Chci, aby studující nemuseli odjíždět do zahraničí proto, aby zažili mezinárodní univerzitu. Nestačí navyšovat počet předmětů v angličtině; potřebujeme internacionalizovat obsah studijních programů, výuku, týmy, procesy i každodenní prostředí univerzity tak, aby mezinárodní zkušenost byla přirozenou součástí studia a akademické práce. Zároveň chci, aby pro každého studujícího, který vyjet může a chce, nebyla mobilita administrativní překážkou ani důvodem k prodloužení studia. Partnerství budeme vybírat podle kvality a oborové relevance, nikoli podle geografického stereotypu. Akademičkám a akademikům při internacionalizaci studijních programů poskytneme silnou metodickou, jazykovou i finanční podporu.

VYBRANÉ CESTY K NAPLNĚNÍ ZÁVAZKU

1. NEOLAiA jako nástroj proměny celé univerzity

NEOLAiA je naším strategickým nástrojem v evropském prostoru. Nesmíme ji vnímat pouze jako agenturu pro mobilitu studentů a zaměstnanců, ale jako katalyzátor hluboké transformace univerzity. Každá fakulta musí rozumět tomu, jaké příležitosti aliance nabízí a jak se do nich může zapojit. V alianci posuneme naši účast směrem ke sdílení výzkumné infrastruktury, automatickému uznávání kvalifikací a tvorbě společných evropských diplomů (Joint European Degrees), které budou hrát v českém a evropském univerzitním vzdělávání čím dál větší roli. Vynaložíme maximální úsilí k tomu, aby OU napomáhala jejich vzniku a fungování a také aby dosahovala jejich excelenci v podobě jejich vedení a získání významného externího financování (např. European Mundus Joint Master).

2. Rozvoj strategických partnerství podle kvality a oborového smyslu

Budeme rozvíjet dlouhodobá partnerství podle jejich kvality, oborového smyslu a potenciálu pro konkrétní společné projekty. Prioritou bude spolupráce se špičkovými institucemi v Evropě a Severní Americe, aktivně doplněná o budování kapacit a partnerství s inspirativními univerzitami napříč kontinenty. Partnerství chceme stavět na konkrétním obsahu – společné výuce a studijních programech, výzkumných projektech, mobilitách studujících, zaměstnankyň a zaměstnanců, sdílení infrastruktury či vzájemném přenosu zkušeností a dobré praxe.

Důležitou platformou pro rozvoj těchto vztahů budou také univerzitní sítě, jejichž jsme členem – SGroup nebo Baltic University Programme. Ty představují příležitost pro systematické zapojení studujících, akademiček a akademiků i vědeckých pracovnic a pracovníků do mezinárodních projektů, vzdělávacích aktivit a odborných kontaktů a zároveň umožňují rozvíjet partnerství s univerzitami napříč Evropou i dalšími regiony.

3. Internacionalizace studijních programů a výuky

Zaměříme se na integraci mezinárodní perspektivy do českých studijních programů tak, aby jí byla vystavena co nejširší skupina studujících. Programové rady budou tam, kde to charakter studia umožňuje, vytvářet tzv. „mobilitní okna“, která přirozeně začlení zahraniční mobilitu do studijní dráhy bez zbytečného prodlužování studia. Vedle tradičních semestrálních pobytů a praktických stáží podpoříme inkluzivní formy internacionalizace – rozvoj kombinovaných intenzivních programů (BIP) a virtuální mobility (COIL), které umožní zapojení do mezinárodních týmů i studujícím, pro něž není delší zahraniční pobyt možný. Vytvoříme systém dalšího rozvoje akademiček a akademiků zaměřeného na mezinárodní inovaci výuky.

4. Dvojjazyčné a vzájemně se adaptující prostředí

Cílem je prostředí, v němž se zahraniční i domácí členové univerzity vzájemně učí, adaptují a aktivně podílejí na akademickém životě. Skutečná „internacionalizace doma“ není pouze otázkou adaptace zahraničních studujících, zaměstnankyň a zaměstnanců na české prostředí, ale také schopnosti domácí akademické komunity pracovat v mezinárodně a kulturně rozmanitém prostředí. Pokud chceme přitahovat špičkové zahraniční výzkumnice a výzkumníky, studující, podpoříme naše fakultní a univerzitní oddělení v komunikaci v angličtině a v poskytování podpory zahraničním studujícím, zaměstnankyním a zaměstnancům. Budu usilovat o vytvoření komplexního univerzitního zázemí a zpřístupnění klíčových informací a procesů v angličtině tam, kde je to potřeba. Současně podpoříme domácí studující, zaměstnankyně a zaměstnance v osvojování interkulturních kompetencí a praktických nástrojů pro výuku a spolupráci v mezinárodních skupinách.

5. Kvalitní a udržitelné programy pro zahraniční studenty

Cizojazyčné studijní programy pro zahraniční studující mohou posílit internacionalizaci univerzity i její finanční stabilitu mimo rozpočet MŠMT. Poskytneme fakultám podporu při analýze mezinárodního trhu, mezinárodního marketingu, náboru a přijímacím řízení i při zajištění následných

odpovídajících služeb pro studující. Plánuji udržitelný rozvoj mezinárodních programů, zejména tam, kde vykazují vysokou odbornou kvalitu, odpovídající personální kapacity a potenciál oslovit zahraniční studující.

6. Řízení internacionalizace
Internacionalizace musí být pro univerzitu motorem růstu a rozvoje, nikoliv administrativní překážkou. Mým cílem je vybudovat systém řízení, který bude akademické iniciativy aktivně podporovat, rozvíjet a garantovat jejich dlouhodobou udržitelnost. Zefektivním tok informací mezi CMS a fakultními odděleními a cíleně podpořím profesní růst všech participujících zaměstnankyň a zaměstnanců prostřednictvím tuzemských i zahraničních školení. Vytvořím komplexní ekosystém spolupráce mezi garanty a administrativou zaměřený na inovace a mezinárodní přesah studijních programů, čímž posunu součinnost rektorátu s fakultami na maximální možnou úroveň. K aktivní účasti v těchto procesech přizvu i členy Mezinárodní rady OU, jejichž expertiza nám poskytne klíčovou zpětnou vazbu a inspiraci zvenčí.

MOŽNÉ VARIANTY SLEDOVÁNÍ POSUNU

- Růst podílu studujících, kteří během studia získají zahraniční zkušenost nebo mezinárodní zkušenost doma.
- Jasně popsaný mezinárodní rozměr studijních programů a dostupná metodická, jazyková a organizační podpora pro akademičky a akademiky.
- Rozšíření společných kurzů a programů i dlouhodobých partnerství s prokazatelnými výsledky.
- Lepší připravenost zahraničních i domácích studujících, zaměstnankyň a zaměstnanců na fungování v mezinárodním a kulturně rozmanitém prostředí a podpora při nástupu a zapojení do života OU hodnocená zahraničními členy univerzity jako srozumitelná a dostupná.
- Měřitelný přínos NEOLAiA a dalších sítí pro výuku, výzkum, lidi a služby napříč fakultami.
- Efektivní nastavení řídících mechanismů.

4.5 Z Ostravy pro region, Českou republiku a Evropu

Region jako laboratoř budoucnosti, nikoli hranice univerzitní ambice.

VÝZVA
Moravskoslezský kraj prochází hlubokou demografickou, ekonomickou, zdravotní, environmentální a kulturní proměnou. Univerzita nemůže vyřešit všechny jeho problémy, ale může být stabilním a nezávislým aktérem, který propojuje vzdělávání, výzkum, umění, data a partnerství. Současně musí ukázat, že poznání vznikající v Ostravě má národní a evropskou relevanci.

MŮJ ZÁVAZEK
Ostravská univerzita bude partnerem regionu, který nabízí výzkum, data, vzdělávání, umění a kritickou reflexi pro řešení zdravotních, sociálních, vzdělávacích, kulturních a environmentálních výzev. Odpovědnost vůči regionu však nesmí znamenat závislost na aktuálních politických nebo ekonomických zadáních.

Připravíme výzkumně podložený dokument o přínosu Ostravské univerzity k rozvoji Ostravské metropolitní oblasti. Propojí výsledky výzkumu, strategických projektů a veřejných dat a nabídne dlouhodobý rámec pro diskusi o vzdělanosti, zdraví a sociální mobilitě.

VYBRANÉ CESTY K NAPLNĚNÍ ZÁVAZKU

1. Region jako laboratoř budoucnosti
Propojíme existující týmy napříč fakultami do misijně orientovaných projektů, které budou usilovat o národní a evropské financování a současně přinášet výsledky využitelné v regionu. Podpoříme společné výzvy, jasné vedení, otevřené zapojení týmů a měřitelné výsledky.

Připravíme veřejnou Zprávu o přínosu Ostravské univerzity k rozvoji Ostravské metropolitní oblasti, která propojí výzkum OU, data a poznatky partnerů a nabídne věcný rámec pro rozhodování o vzdělávání, zdraví, kultuře, sociální mobilitě a transformaci.

2. Síla rozmanitosti a spolupráce

Naší silou jsou lidé a šíře poznání, které na Ostravské univerzitě rozvíjíme. Díky oborové rozmanitosti máme velký prostor růst, otevírat nové příležitosti pro studující a hledat řešení problémů, které zasahují do každodenního života lidí. Tento potenciál budeme rozvíjet také ve spolupráci s VŠB-TUO a dalšími vysokými školami v regionu. Podpoříme společné projekty a sdílení infrastruktury tam, kde propojením našich odborností dokážeme více. Partnerství postavíme na důvěře, společných ambicích a respektu k identitě i samostatnosti každé instituce.

Blízkost Polska je pro Ostravskou univerzitu strategickou příležitostí. Navážeme na stávající partnerství a posílíme spolupráci zejména v přeshraničním prostoru Ostravska a Katovicka. Společnou výukou, výzkumnými a uměleckými projekty i sdílením zkušeností s proměnou regionu otevřeme nové možnosti studentům, zaměstnancům a partnerům na obou stranách hranice.

3. Univerzita pro celý život

Demografickou změnu nelze řešit pouze soutěží o osmnáctileté uchazečky a uchazeče. Rozvineme celoživotní vzdělávání, rekvalifikace a průběžný rozvoj kompetencí lidí během kariéry, mikrocertifikáty, programy pro veřejnou správu, školy, zdravotnictví, kulturu a firmy i nové možnosti návratu absolventek a absolventů na univerzitu.

Univerzita třetího věku zůstane důležitou součástí širšího konceptu vzdělávání po celý život. Na univerzitu se člověk nemá vracet jen při promoci svých dětí; má se k ní moci vracet pokaždé, když potřebuje porozumět změně, získat novou kompetenci nebo znovu vstoupit do akademické komunity.

4. Kvalitní učitelky a učitelé, partnerské školy

Neseme mimořádnou odpovědnost za kvalitu a inovace ve vzdělávání. Posílíme síť partnerských škol, klinickou a reflektovanou praxi, mentoring začínajících učitelek a učitelů a propojení pedagogického výzkumu s regionálním školstvím.

Společně s relevantními fakultami a školskými partnery posoudíme proveditelnost modelu univerzitní či klinické školy. K případnému pilotu přistoupíme jen tehdy, bude-li mít jasný pedagogický přínos, právní oporu, personální kapacitu a udržitelné financování.

5. Učení službou, dobrovolnictví a občanská angažovanost

Posílíme roli Dobrovolnického centra OU, které bude propojovat studující a zaměstnankyně, zaměstnance s kvalitními příležitostmi, podporovat partnerské organizace, sdílet dobrou praxi a uznávat získané kompetence například digitálními odznaky.

Dobrovolnictví není bezplatná náhrada veřejných služeb. Je to příležitost pro rozvoj kompetencí, občanskou angažovanost, mezikulturní porozumění a vztah univerzity ke společnosti.

6. Absolventky a absolventi, partneři, donátoři a veřejnost jako součást univerzitní komunity

Vybudujeme systematičtější práci s absolventkami a absolventy: profesní sítě, mentoring studujících, celoživotní vzdělávání a fundraising. S absolventkami, absolventy a klíčovými partnery budeme pravidelně vést dialog o kvalitě vzdělávání, potřebách společnosti a dlouhodobém směřování univerzity. Donátorství může podpořit mimořádně talentované studující, doktorandky a doktorandy, mobility, umění i rozvoj infrastruktury, pokud bude transparentní a nebude ohrožovat akademickou nezávislost.

7. Srozumitelná a sebevědomá komunikace

Komunikaci, popularizaci a marketing budeme řídit jako součást veřejné role univerzity. Posílíme podporu akademiček, akademiků a studujících při komunikaci odborných výsledků, zpřehledníme nabídku expertek a expertů pro média a veřejnost a budeme srozumitelně vysvětlovat rozhodnutí i výsledky univerzity.

Hlavní web a komunikační systém projdou uživatelským a obsahovým auditem. Pravidelně budeme pořádat veřejné debaty, participativní formáty k naléhavým tématům a výsledky popularizovat.

MOŽNÉ VARIANTY SLEDOVÁNÍ POSUNU

- Vznik mezioborových projektů s národním nebo evropským přesahem a jasným přínosem pro studující i partnery.
- Růst celoživotního vzdělávání s ohledem na kvalitu, poptávku a udržitelnost a oslovení většího počtu lidí v různých fázích života.
- Rozšíření sítě partnerských institucí, reflektované praxe a podpory začínajících absolventek a absolventů.
- Větší zapojení absolventek a absolventů, dobrovolníků a donátorů při zachování transparentnosti a akademické nezávislosti.
- Uživatelský audit hlavního webu a komunikačního systému a rozšíření veřejných debat a popularizace.

4.6 Společná vize, otevřená diskuze, odpovědné řízení

Strategie bez rozpočtu je přání. Rozpočet bez strategie je setrvačnost.

VÝZVA
Ostravská univerzita má na to stát se třetím pilířem české vzdělanosti. Konkrétní podobu její budoucnosti chceme utvářet společně, na základě našich hodnot a silných stránek fakult. Historicky nastavené rozdělení zdrojů však ztěžuje podporu nových priorit. Potřebujeme proto, aby peníze a každodenní rozhodování pomáhaly uskutečňovat to, na čem se společně shodneme.

MŮJ ZÁVAZEK
Společně s fakultami zformulujeme konkrétní vize rozvoje založené na našich hodnotách a poslání univerzity. Budu prosazovat, aby z nich vycházely aktualizace strategického záměru a jejich priority získaly oporu v rozpočtu, investicích i administrativě. Fakultám zajistíme předvídatelnější podmínky a prostor pro vlastní rozvoj, aby mohly s důvěrou plánovat budoucnost a přispívat ke společné ambici.

VYBRANÉ CESTY K NAPLNĚNÍ ZÁVAZKU

1. Rozpočet ve službách strategie
Předložíme transparentní rozpočtový model vycházející z vizí a strategického záměru univerzity. Na jeho principech se dohodneme s dostatečným předstihem před schvalováním rozpočtu. Konkrétní parametry připravíme v dialogu s fakultami a senátem a doplníme je modelovými propočty dopadů. Fakulty tak získají čas i podklady pro vlastní plánování a přípravu na případné změny.

2. Více příležitostí ke kvalitnímu studiu
Rozšířením studijních příležitostí přispějeme k vyšší vzdělanosti společnosti a k rozvoji univerzity i regionu. Počty studujících budeme zvyšovat v kvalitních programech, které odpovídají společenským potřebám a mají dostatečné personální i prostorové kapacity a odpovídající financování. Aktivně využijeme možnosti kontraktového financování a cíleně rozvineme kvalitní placené programy pro zahraniční studenty.

Magisterské a doktorské studium budeme posilovat tam, kde má oporu ve výzkumných nebo tvůrčích týmech.

3. Rektorát jako opora univerzity
Budeme posilovat roli rektorátu jako profesionální opory fakult, studujících i zaměstnankyň a zaměstnanců. U klíčových služeb nastavíme standardy dostupnosti, termínů a kvality a pravidelně se budeme ptát uživatelů na jejich zkušenosti.

Pro průřezová témata budeme vytvářet časově omezené pracovní skupiny s profesionální facilitací, jasným mandátem, termínem a veřejným výstupem. Současně určíme, kdo zajistí navazující rozhodnutí.

Budeme vycházet z principu subsidiarity a podporovat rozhodování na úrovni fakult tam, kde je nejúčelnější. Činnosti a služby, které lze efektivněji zajistit společně, budeme rozvíjet jako sdílenou podporu, která fakultám a pracovištím usnadní práci.

4. Digitalizace a AI, které skutečně snižují administrativu
Zmapujeme procesy, v nichž se stejná data zadávají opakovaně, dokumenty putují mezi útvary nebo digitální systém pouze kopíruje papírový postup. Prioritou bude jednou zadaná informace, propojené systémy, srozumitelné formuláře a automatizace rutinních úkonů.

AI využijeme pro plánování rozvrhů, práci s dokumenty, podporu služeb a analytiku tam, kde je to bezpečné, transparentní a právně přípustné.

5. Investice
Každá investice bude mít jasný vztah ke strategii, doložené využití, plán provozních a personálních nákladů a variantní ekonomické posouzení. Univerzita potřebuje moderní učebny, laboratoře, ateliéry, klinická a komunitní místa i zázemí pro konference a celoživotní vzdělávání.

6. Udržitelnost propojená s provozem
Navážeme na Strategii udržitelnosti a zelené transformace OU 2025–2030 a její cíle promítneme do každoročních akčních plánů, rozpočtu a investičního rozhodování.

Budeme sledovat zejména spotřebu energie a vody, rozvoj obnovitelných zdrojů, odpady, mobilitu, odpovědné zadávání a provozní dopady investic. Na základě výsledků zavedeme konkrétní opatření k úsporám zdrojů, omezení odpadu a hospodárnějšímu provozu s menší zátěží pro životní prostředí. Jejich účinnost i náklady budeme pravidelně vyhodnocovat a podle zjištění upravovat další postup.

7. Svoboda, autonomie a odpovědnost vůči společnosti
Budeme aktivně hájit akademickou samosprávu, svobodu bádání, umělecké tvorby a výuky a evropskou orientaci univerzity. Autonomie však není právo ignorovat veřejnou odpovědnost. Univerzita je financována společností a musí být schopna vysvětlit, jak nakládá se zdroji a jaký přínos vytváří.

Zapojíme se do přípravy vysokoškolské politiky a legislativy a budeme vystupovat jako sebevědomý partner státu, nikoli jako pasivní příjemce rozhodnutí.

JAK POZNÁME POSUN

- Transparentní rozpočtový model navázaný na vize a strategický záměr univerzity, s principy dohodnutými s dostatečným předstihem před schvalováním rozpočtu a s modelovými propočty dopadů.
- Rozšíření studijních příležitostí v kvalitních programech odpovídajících společenským potřebám, s dostatečnými personálními i prostorovými kapacitami a odpovídajícím financováním.
- Jasné standardy dostupnosti, termínů a kvality klíčových rektorátních služeb a pravidelné zjišťování zkušeností jejich uživatelů.
- Snížení počtu duplicitních administrativních kroků a zkrácení času potřebného pro vybrané klíčové procesy.
- Investice navázané na strategii, s doloženým využitím, plánem provozních a personálních nákladů a variantním ekonomickým posouzením.
- Zavádění opatření k úsporám zdrojů, omezení odpadu a šetrnějšímu provozu a pravidelné vyhodnocování jejich účinnosti i nákladů.
- Srozumitelné vysvětlování společenského přínosu univerzity a aktivní zapojení do přípravy vysokoškolské politiky a legislativy.

5 PRŮŘEZOVÉ ZÁSADY

Pět věcí, které dělat nechci

1. **Nebudu snižovat kvalitu, abychom vykázali růst.**
   Přístupnost vzdělání a vysoké nároky se nevylučují. Pomáhat studentům znamená vytvářet cestu k úspěchu, ne odstraňovat podstatu vysokoškolského studia.

2. **Nebudu zaměňovat participaci za nerozhodnost.**
   Naslouchání a odborná debata jsou podmínkou dobrého rozhodnutí. Odpovědnost za rozhodnutí však musí být jasná.

3. **Nebudu centralizovat to, co fakulty zvládají lépe.**
   Společný postup má smysl tam, kde přináší vyšší kvalitu, větší dopad nebo úsporu.

4. **Nebudu váhat veřejně hájit hodnoty a zájmy univerzity.**
   Novým podnětům budeme otevření a budeme je posuzovat podle skutečného přínosu a souladu s posláním univerzity. V otázkách zásadních pro její svobodu, fungování
   a budoucnost zaujmu jasný postoj, podložím jej věcnými argumenty a jeho důvody veřejně a srozumitelně vysvětlím.

5. **Nebudu posilovat bezpečnost na úkor vzájemné důvěry.**
   Bezpečnostní opatření musí být transparentní, přiměřená a zaváděná s respektem k zaměstnankyním a zaměstnancům.

Dvanáct kroků v prvních dvanácti měsících

Od prvních dnů se zaměříme na potřeby fakult a fungování rektorátu jako jejich spolehlivé opory. Během prvního roku spustíme pilotní projekty a připravíme změny, které vyžadují širší dohodu.

Do 60 dnů zveřejníme rozdělení odpovědností členek a členů vedení, harmonogram priorit a způsob každoročního informování o plnění programu. U každého z následujících dvanácti kroků určíme odpovědného člena/členku vedení, termín dokončení a způsob ověření výsledku.

Tento dokument bude vkladem do diskuze o prioritách a směřování univerzity, která v případně, že se stanu rektorem, proběhne napříč univerzitou v období mezi volbou a nástupem do funkce rektora.

Krok	Výstup	Co bude hotovo
1	Partnerství fakult a rektorátu	Společně s fakultami pojmenujeme jejich nejnaléhavější problémy a zahájíme jejich řešení. Stabilizujeme personální situaci rektorátu a společně nastavíme model spolupráce fakult a rektorátu. Zavedeme pravidelná setkání vedení univerzity s děkankami a děkany jako rovnocennými partnery pro obousměrné sdílení informací a hledání společných řešení.
2	Jasné vedení a studentská agenda	Se studentskou komorou AS OU připravíme transparentní model obsazení pozice studentského prorektora či prorektorky a jasně vymezíme agendu této pozice.
3	Finanční výhled	Připravíme první návrh transparentnějšího rozpočtového modelu pro diskuzi s fakultami.
4	Aktivní vyjednávání o financování	Předložíme datově podložený argument pro spravedlivější financování OU a zahájím soustavné jednání s klíčovými partnery.
5	Společný rámec vzdělávání a rozvoje studijních programů	S fakultami, programovými radami a RVH připravíme společný rámec vzdělávání: hodnoty, principy výuky, absolventské kompetence a podporu pedagogického rozvoje. Doplníme jej daty a kritérii pro rozvoj, inovaci a případnou konsolidaci programů při zachování odpovědnosti fakult.
6	Celouniverzitní wrámec pro práci s AI	Vznikne celouniverzitní rámec pro práci s AI ve výuce, hodnocení a výzkumu, metodická, technologická a právní podpora pro zaměstnance a piloty bezpečného, transparentního a právně přípustného využití AI v administrativě.
7	OU Student Assistant Programme	Spustíme pilot placených studentských pozic v několika typech činností a vyhodnotíme právní, finanční a vzdělávací model.
8	Mapa akademického potenciálu a rozvoje pracovišť	Zmapujeme jednotlivá pracoviště (katedry) z hlediska akademického potenciálu. S fakultami začneme diskutovat o návrhu rozvoje co největšího počtu komplexních pracovišť s kvalifikovanými týmy, všemi stupni studia a zázemím pro habilitační a profesorská řízení.
9	OU International Research Accelerator	Spustíme cílenou podporu přípravy strategických mezinárodních projektů.
10	Lidé a mzdy	Po ekonomickém auditu připravíme srovnání mzdové konkurenceschopnosti.
11	Internacionalizace jako součást hlavních činností univerzity	Nastavíme prostředí akcentující provázanost internacionalizace s ostatními hlavními činnostmi univerzity.
12	Regionální mise	Zpracujeme koncept Zprávy o přínosu Ostravské univerzity k rozvoji Ostravské metropolitní oblasti a navážeme ji na strategické projekty OU. Iniciujeme jednání s SMO a MSK.

6 Závěr: Co z Ostravské univerzity udělá třetí pilíř české vzdělanosti

Nebude to jeden projekt, nová budova ani jediný úspěch v žebříčku. Bude to souhra každodenních rozhodnutí: zda studující zažívají kvalitní a náročné studium; zda mají talentovaní lidé důvod přijít a zůstat; zda výzkum a umění dostávají prostor růst; zda doktorandi mohou důstojně pracovat; zda mezinárodní prostředí vstupuje do běžné výuky; zda rozpočet skutečně podporuje to, co považujeme za důležité; a zda jsme schopni otevřeně vysvětlit svůj přínos společnosti.

Věřím v univerzitu, která je svobodná, ale ne uzavřená do sebe. Univerzitu, která respektuje autonomii fakult, ale dokáže spojit síly. Univerzitu, která není korporací, ale také není institucí bez odpovědnosti. Univerzitu, která dokáže naslouchat, rozhodovat a učit se z výsledků.

Budu považovat za úspěch, pokud se po skončení volebního období nebudeme ptát jen na to, co udělal rektor, ale uvidíme společný posun: lepší studijní zkušenost, silnější akademické a tvůrčí týmy, důstojnější podmínky lidí, více zahraničních příležitostí, větší národní význam a sebevědomější univerzitní komunitu.

„Naší největší ambicí nemá být pocit, že jsme program splnili. Má jí být pocit společného úspěchu – že Ostravská univerzita měla odvahu vyrůst, převzít odpovědnost a stát se silným hlasem vzdělanosti, vědy, umění a kultury.“

Ostravská univerzita může být pro další generace stejnou životní příležitostí, jakou byla pro mě. Může být hybatelem proměny regionu, respektovanou univerzitou České republiky a viditelným partnerem v Evropě. Této cestě chci jako rektor věnovat své zkušenosti, energii a odpovědnost.

PRAHA. BRNO. OSTRAVA!!!

„Naděje není to přesvědčení, že něco dobře dopadne, ale jistota, že má něco smysl – bez ohledu na to, jak to dopadne.“

— Václav Havel

Vybrané zdroje, datové a strategické podklady a práce s AI

Program je politickým a strategickým dokumentem, nikoli odbornou studií. Níže uvádím hlavní podklady použité pro kontext a data; číselné údaje jsou uvedeny s rokem, ke kterému se vztahují. Záznamy jsou řazeny abecedně podle autora nebo instituce. Údaje a odkazy byly naposledy ověřeny k 8. 9. 2026.

Bennetot Pruvot, E., Estermann, T., & Popkhadze, N. (2023). University autonomy in Europe IV: The scorecard 2023. European University Association. https://www.eua.eu/publications/reports/university-autonomy-in-europe-iv-the-scorecard-2023.html

Český statistický úřad. (2024, 12. prosince). Projekce obyvatelstva v krajích ČR – do roku 2080 (kód 130052-24). https://csu.gov.cz/produkty/projekce-obyvatelstva-v-krajich-cr-do-roku-2080

Český statistický úřad. (2026, 31. března). Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v roce 2025. https://csu.gov.cz/msk/obyvatelstvo-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2025

European Commission. (n.d.). Horizon Europe. Citováno 8. září 2026 z https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

European Commission. (n.d.). Widening participation and spreading excellence. Citováno 8. září 2026 z https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/widening-participation-and-spreading-excellence_en

IHME-CHAIN Collaborators. (2024). Effects of education on adult mortality: A global systematic review and meta-analysis. The Lancet Public Health, 9(3), e155–e165. https://doi.org/10.1016/S2468-2667(23)00306-7

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2026, 15. dubna). Pravidla pro poskytování příspěvku veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro rok 2026 (č. j. MSMT-5003/2026-2). https://archiv.msmt.gov.cz/uploads/Odd_320_2026/Pravidla_2026/Pravidla_pro_poskytovani_prispevku_2026.pdf

Národní institut SYRI. (n.d.). Předčasná úmrtnost – podíl zemřelých do 65 let [Interaktivní mapová aplikace]. Citováno 8. září 2026 z https://experience.arcgis.com/experience/6b681ef234e3491988dd12c7d3238c5d

OECD. (2025). Education at a glance 2025: OECD indicators. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en

Ostravská univerzita. (n.d.). Strategie udržitelnosti a zelené transformace Ostravské univerzity 2025–2030. https://dokumenty.osu.cz/rektorat/dz/suztou-2025-2030.pdf

Ostravská univerzita. (n.d.). Výroční zprávy Ostravské univerzity. Citováno 8. září 2026 z https://www.osu.cz/dokumenty/

Ostravská univerzita. (2025). Výroční zpráva o činnosti Ostravské univerzity za rok 2024. https://dokumenty.osu.cz/rektorat/vz/zprava2024.pdf

Ostravská univerzita. (2025, 25. září). Aliance Evropských univerzit NEOLAiA. https://www.osu.cz/neolaia/

Ostravská univerzita. (2026). Strategický záměr Ostravské univerzity 2026+. https://dokumenty.osu.cz/rektorat/dz/szou-2026plus.pdf

Ostravská univerzita. (2026, 20. března). Ostravská univerzita eviduje přes 17 tisíc přihlášek ke studiu, zájem uchazečů opět vzrostl. https://www.osu.cz/32875/ou-eviduje-pres-17-tisic-prihlasek/

Veselý, A., Fischer, J., Jabůrková, M., Pospíšil, M., Prokop, D., Sáblík, R., Stuchlíková, I., & Štech, S. (2019). Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. https://archiv.msmt.gov.cz/file/51582_1_1/download/

VŠB – Technická univerzita Ostrava. (n.d.). Výroční zprávy. Citováno 8. září 2026 z https://www.vsb.cz/cs/univerzita/uredni-deska/vyrocni-zpravy/

Využití umělé inteligence

Při přípravě programu byly využity nástroje generativní umělé inteligence ChatGPT, Microsoft Copilot a Claude. Pomáhaly zpracovat podklady a podněty z diskusí napříč univerzitní komunitou i mimo ni, upravovat text a analyzovat data. Jejich výstupy jsem kriticky posoudil s vědomím přínosů i omezení AI. Celý program jsem pečlivě zkontroloval a upravil. Za jeho konečné znění a závazky nesu plnou odpovědnost.

Daniel Jandačka
kandidát na rektora Ostravské univerzity

Příloha 1. Výchozí situace Ostravské univerzity v celostátním a regionálním kontextu

Ostravská univerzita působí v Ostravě, jednom z největších měst Česka.[9] Je součástí jedné ze tří oficiálně vymezených metropolitních oblastí.[10] Zároveň je součástí regionu, který čelí mimořádným demografickým, zdravotním a sociálním výzvám. Podle předběžných údajů žilo k 31. 12. 2025 v Moravskoslezském kraji 1 176 380 obyvatel. Během roku se jejich počet snížil o 6 233 osob; šlo o největší absolutní úbytek mezi kraji Česka.[11] Podle projekce ČSÚ by se při naplnění jejích předpokladů mohl počet obyvatel kraje snížit z 1 189 204 k 1. 1. 2024 na přibližně 773 974 k 1. 1. 2080, tedy o 415 230 osob (34,9 %).[12]

Právě tato kombinace krize, velikosti, potenciálu a odpovědnosti vytváří jedinečnou příležitost pro univerzitu, která chce spoluurčovat budoucnost svého regionu. Úkolem Ostravské univerzity není pouze vzdělávat nové generace absolventů, ale také vytvářet nové poznání, rozvíjet kulturu, posilovat zdraví a kvalitu života a pomáhat proměňovat Moravskoslezský kraj v sebevědomý evropský region založený na vzdělanosti, kreativitě a inovacích.

Z hlediska vzdělávací činnosti je Ostravská univerzita atraktivní a vyhledávanou institucí. Ve zprávě zveřejněné 20. března 2026 uvedla, že registruje celkem 17 155 přihlášek ke studiu, o 839 (5 %) více než o rok dříve (srovnání k 15. březnu 2025); u některých programů přihlašování dále pokračovalo.[13] Zájem se soustřeďuje na široké spektrum zdravotnických, pedagogických, přírodovědných, společenských, humanitních a uměleckých programů. Samotný počet přihlášek však není měřítkem kvality; sledovat musíme také poměr přihlášených, přijatých a zapsaných, kapacitu programů a úspěšnost studia. Růst poptávky se navíc automaticky nepromítá do odpovídajícího růstu veřejného financování.

Česká republika se dlouhodobě pohybuje pod průměrem zemí OECD v podílu terciárně vzdělané populace, především u mladé generace.[14] To představuje strukturální výzvu pro inovace, adaptabilitu společnosti i dlouhodobou ekonomickou konkurenceschopnost. Ostravská univerzita může být jedním z aktérů, kteří tento deficit pomohou snižovat, bude-li mít odpovídající institucionální a finanční rámec.

V oblasti vědy a tvůrčí činnosti se daří vytvářet předpoklady pro další rozvoj. Strategické projekty související s transformací Moravskoslezského kraje, rozvoj výzkumných infrastruktur a podpora doktorského studia postupně posilují výzkumný potenciál univerzity i její význam pro budoucnost regionu. Současně však narážíme na limity, které nám brání posunout se mezi nejvýznamnější výzkumné univerzity v České republice. Nedostatečné zapojení do prestižních mezinárodních grantových schémat omezuje možnosti financování výzkumu, rozvoje doktorského studia, podpory mladých vědkyň a vědců i budování nových výzkumných týmů. Právě tuto oblast považuji za jednu z klíčových výzev následujících let.

Současný důraz na aplikované výstupy, smluvní spolupráci a propojení s praxí považuji za srozumitelný a v mnoha ohledech přínosný. Ostravská univerzita má být aktivním partnerem regionu a pomáhat řešit jeho konkrétní problémy ve spolupráci s partnery z Česka i ze zahraničí. Zároveň však nesmíme připustit, aby se aplikace staly náhradou za základní výzkum, kvalitní doktorské

9 Kuřitková, M. (2023, 19. prosince). *Šestice největších.* Statistika&My. https://statistikaamy.csu.gov.cz/sestice-nejvetsich
10 Český statistický úřad. (n.d.). *Data pro metropolitní území a aglomerace*. Citováno 8. září 2026 z https://csu.gov.cz/data-pro-metropolitni-uzemi-a-aglomerace; ITI Ostravsko. (n.d.). Území Ostravské metropolitní oblasti pro období 2021–2027. Citováno 8. září 2026 z https://itiostravsko.cz/uzemi-iti/
11 Český statistický úřad. (2026, 31. března). *Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v roce 2025*. https://csu.gov.cz/msk/obyvatelstvo-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2025
12 Český statistický úřad. (2024, 12. prosince). *Projekce obyvatelstva v krajích ČR – do roku 2080* [Datová sada, tabulka 4_CZ080]. https://csu.gov.cz/docs/107508/5985e2a4-8c22-5e41-a798-ae638980f976/1300522414.xlsx?version=1.0
13 Ostravská univerzita. (2026, 20. března). *Ostravská univerzita eviduje přes 17 tisíc přihlášek ke studiu, zájem uchazečů opět vzrostl*. https://www.osu.cz/32875/ou-eviduje-pres-17-tisic-prihlasek/
14 OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en

studium a mezinárodně ukotvenou vědeckou práci. Univerzita, která chce dlouhodobě růst, musí mít silné akademické disciplíny, výzkumné týmy a tvůrčí prostředí a systematicky je rozvíjet. Teprve z nich mohou vyrůstat hodnotné aplikace, transfer, inovace a profesní vzdělávání. Výzkum je motorem, aplikace převodníkem. Bez motoru nelze dlouhodobě očekávat ani výkon, ani směr vedoucí k reálné pomoci společnosti.

Pozitivním prvkem současného stavu je rostoucí míra internacionalizace, zejména díky projektům REFRESH, LERCO a DIGIWELL a zapojení Ostravské univerzity do aliance NEOLAiA a dalších mezinárodních partnerství. Ty otevírají nové možnosti v oblasti mobilit, společných vzdělávacích aktivit i strategického ukotvení univerzity v evropském prostoru. Současně je však zřejmé, že potenciál internacionalizace není dosud plně využit. Výzvou zůstává především posílení internacionalizace „doma", vyšší zastoupení zahraničních studentů a akademiků, širší nabídka studia v cizích jazycích a každodenní přítomnost mezinárodního prostředí v životě univerzity. Teprve tehdy se může internacionalizace stát přirozenou součástí akademické kultury a skutečným nástrojem proměny univerzity, nikoli pouze souborem jednotlivých aktivit.

Aktuální Strategický záměr Ostravské univerzity 2026+ uvádí, že se univerzita soustředí převážně na akademické studijní programy, zároveň však podporuje rozvoj profesního profilu studia a kombinovaných a distančních forem. Mezi opatření řadí jak systematickou podporu stávajících akademických programů, tak rozvoj profesně zaměřených programů ve spolupráci s aplikační sférou. Profesní a akademické vzdělávání nevnímám jako protiklady. Kvalitní profesní vzdělávání může dlouhodobě existovat jen tehdy, je-li opřeno o silné akademické disciplíny, kvalitní výzkum a rozvinuté doktorské studium; akademické programy zároveň musí rozvíjet kritické myšlení, práci s informacemi, tvorbu nového poznání a schopnost adaptace.

Oblast sociálního bezpečí a pracovní pohody zůstává významným tématem dalšího rozvoje univerzity. Zkušenosti z pracovišť ukazují, že vedle formálních podpůrných mechanismů hraje klíčovou roli především kvalita pracovního prostředí, vzájemná důvěra, otevřená komunikace a kultura spolupráce. Právě budování zdravých a fungujících pracovních komunit představuje nejúčinnější prevenci konfliktů, pocitů izolace i personální nestability.

Klíčovou otázkou pro příští roky není pouze další zlepšování jednotlivých ukazatelů, ale především to, zda budeme Ostravskou univerzitu vnímat jako lokální instituci, nebo jako univerzitu s ambicí významně ovlivňovat vzdělanost, vědu a společenský rozvoj celé České republiky.

Příloha 2. Univerzita a region: společenský dopad
Vzdělanost jako motor proměny společnosti

Má-li se Ostravská univerzita stát třetím pilířem české vzdělanosti, musí sehrát výraznější roli nejen ve vzdělávání a výzkumu, ale také v proměně regionu, ve kterém působí. Budoucnost Moravskoslezského kraje nebude určována pouze ekonomickými investicemi a technologiemi. Bude určována především vzdělaností, zdravím, kulturou a schopností udržet a přitahovat talentované lidi. Právě zde vidím jednu z nejdůležitějších rolí Ostravské univerzity.

Tyto skutečnosti nejsou abstraktními statistikami, ale reálným kontextem, v němž naše univerzita působí a za který nese spoluodpovědnost. V regionu, který se proměňuje z tradiční průmyslové oblasti v moderní evropskou metropolitní oblast s vysokou kvalitou života, má univerzita sehrát roli jednoho z hlavních akademických těžišť: centra vzdělávání, výzkumu, umění a veřejné debaty.

„Ostravská univerzita se musí stát přirozenou oporou Moravskoslezského kraje a sebevědomým národním partnerem – univerzitou se širokým, oborově rozmanitým profilem, která staví na vlastních silných stránkách a odpovědnosti vůči regionu.“

Ostravská metropolitní oblast potřebuje silnou všeobecnou univerzitu schopnou:

- udržet talentované mladé lidi,
- přitahovat studující z celé republiky,
- rozvíjet kulturu,
- přispívat k rozvoji znalostní ekonomiky,
- přispívat ke zdraví a kvalitě života obyvatel,
- být intelektuálním centrem regionu.

VŠB – Technická univerzita Ostrava je a bude klíčovou technickou univerzitou regionu. Naší ambicí není soutěžit o totožnost, ale rozvíjet vlastní sílu všeobecné univerzity. Šíře zdravotnických, pedagogických, přírodovědných, humanitních, společenskovědních a uměleckých oborů je naší strategickou výhodou; tam, kde se odbornosti doplňují, chceme spolupracovat.

Právě z této role všeobecné univerzity vyrůstá i moje přesvědčení, že budoucnost Ostravské univerzity nelze oddělit od budoucnosti Moravskoslezského kraje. Univerzita nemá být pouze pozorovatelem regionální proměny. Má být jednou z institucí, které ji aktivně spoluutvářejí.

Na tomto přesvědčení nic neměním ani dnes. Přestože se region v posledních desetiletích výrazně proměnil, řada strukturálních nerovností přetrvává a je potvrzována i aktuálními daty (obrázky 2 a 3). V období 2019–2023 vykazovala řada ORP v Moravskoslezském kraji vysoké podíly zemřelých mužů do 65 let; naděje dožití při narození zde byla v období 2023–2024 pod republikovým

průměrem u mužů i žen. Interpretace těchto rozdílů vyžaduje oddělit demografickou strukturu, socioekonomické podmínky, životní prostředí, dostupnost služeb a další faktory.[15]

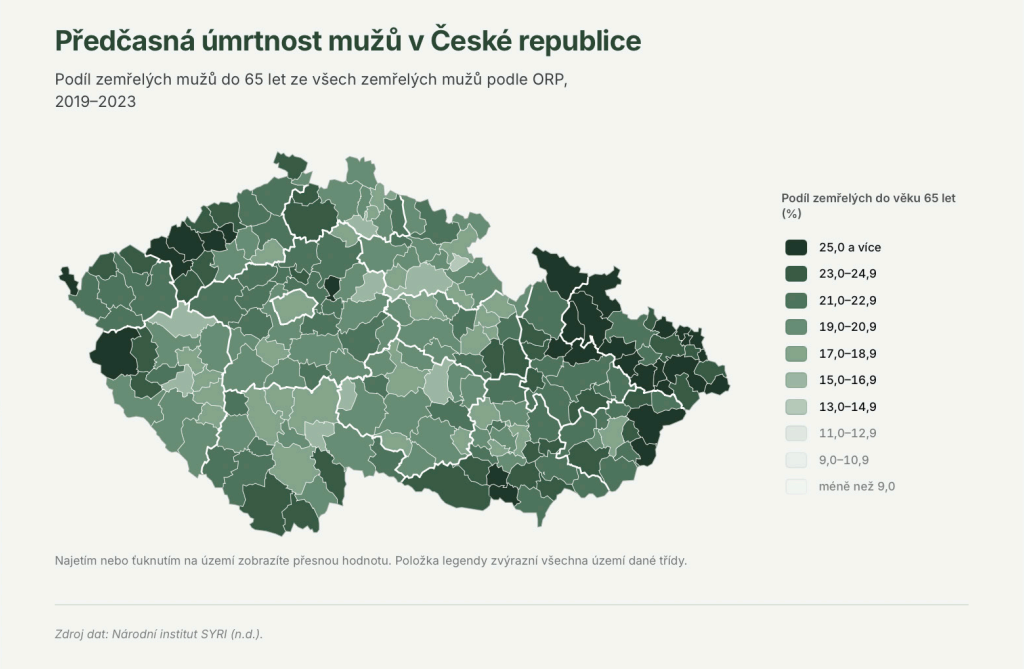

Obrázek 1. Podíl zemřelých mužů do věku 65 let ze všech zemřelých mužů v jednotlivých ORP Česka v letech 2019–2023. Nejde o věkově standardizovanou míru ani o individuální riziko úmrtí. Zdroj dat a mapy: Národní institut SYRI (n.d.); graficky upraveno.[16]

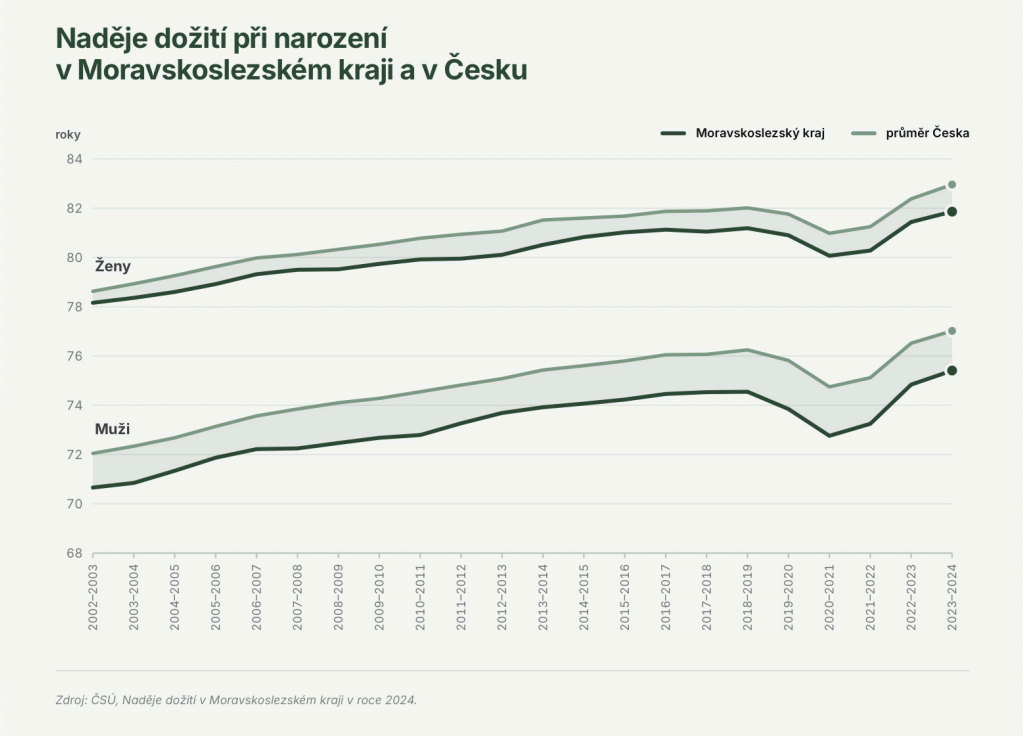

Obrázek 2. Naděje dožití při narození podle pohlaví v Moravskoslezském kraji a Česku ve dvouletých obdobích 2002–2003 až 2023–2024.[17]

15 Národní institut SYRI. (n.d.). *Předčasná úmrtnost – podíl zemřelých do 65 let* [Interaktivní mapová aplikace]. Citováno 8. září 2026 z https://experience.arcgis.com/experience/6b681ef234e3491988dd12c7d3238c5d; Český statistický úřad. (2025, 3. července). Naděje dožití v Moravskoslezském kraji v roce 2024. https://csu.gov.cz/msk/nadeje-doziti-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2024

16 Národní institut SYRI. (n.d.). *Předčasná úmrtnost – podíl zemřelých do 65 let* [Interaktivní mapová aplikace]. Citováno 8. září 2026 z https://experience.arcgis.com/experience/6b681ef234e3491988dd12c7d3238c5d; podkladová datová vrstva: https://services1.arcgis.com/LPm07959azIAvFRD/arcgis/rest/services/Prem_mor_PM_zaklad_WFL1/FeatureServer/0

17 Český statistický úřad. (2025, 3. července). *Naděje dožití v Moravskoslezském kraji v roce 2024*, graf 1. Licence CC BY 4.0. https://csu.gov.cz/msk/nadeje-doziti-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2024

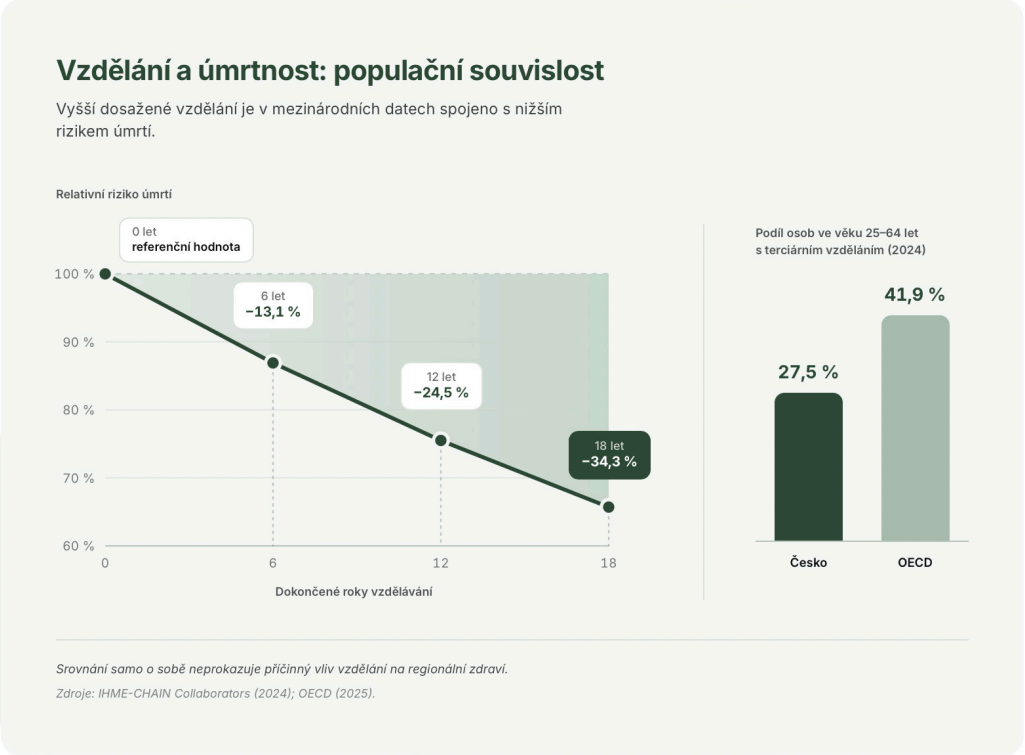

Obrázek 3. Vzdělání, úmrtnost a podíl terciárně vzdělaných v Česku a zemích OECD. Levý panel zobrazuje modelovanou populační souvislost mezi dokončenými roky vzdělávání a relativním rizikem úmrtí dospělých (IHME-CHAIN Collaborators, 2024): 6, 12 a 18 let vzdělávání bylo spojeno s rizikem nižším přibližně o 13,1 %, 24,5 % a 34,3 % ve srovnání s osobami bez vzdělání. Pravý panel uvádí podíl osob ve věku 25–64 let s terciárním vzděláním v roce 2024 (Česko 27,5 %, průměr OECD 41,9 %). Panely pracují s odlišnými soubory dat; graf neprokazuje příčinný účinek růstu jedné univerzity ani nepředpovídá regionální úmrtnost.

Odchod mladých lidí z regionu je třeba chápat i v širším kontextu vzdělanostní struktury České republiky. V roce 2024 mělo terciární vzdělání 27,5 % obyvatel Česka ve věku 25–64 let oproti 41,9 % v průměru OECD; ve věku 25–34 let činil podíl 33,5 % v Česku a 48,4 % v průměru OECD.[18] Mezinárodní výzkum zároveň ukazuje populační souvislost mezi dosaženým vzděláním a nižším rizikem úmrtí dospělých.[19] Rozvoj dostupného a kvalitního vysokoškolského vzdělávání je proto důležitý nejen pro trh práce, ale také pro sociální mobilitu, životní šance a dlouhodobou odolnost regionu.[20]

Tato souvislost sama o sobě nedokazuje, že růst jedné univerzity přímo zlepší zdravotní ukazatele regionu. Potvrzuje však, že vzdělání je podstatnou součástí širších sociálních podmínek zdraví. Data OECD zároveň ukazují vysokou zaměstnanost terciárně vzdělaných lidí a výraznou příjmovou

návratnost vysokoškolského vzdělání v České republice.[21] Studie Whitehall II ukázala výrazný sociální gradient zdraví podle pracovního postavení; rozdíly souvisely také s psychosociálními charakteristikami práce.[22]

Česká republika má podprůměrný podíl terciárně vzdělaných mladých lidí a přetrvávající sociální i regionální bariéry v přístupu ke studiu. Úkolem všeobecné univerzity proto není pouze reagovat na současnou poptávku, ale také rozvíjet vzdělanostní potenciál regionu a pomáhat talentovaným

18 OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators.* OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en
19 IHME-CHAIN Collaborators. (2024). Effects of education on adult mortality: A global systematic review and meta-analysis. *The Lancet Public Health, 9*(3), e155–e165. https://doi.org/10.1016/S2468-2667(23)00306-7
20 OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators.* OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en
21 OECD. (2025). *Education at a glance 2025: Czechia* [Country note]. https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2025_1a3543e2-en/czechia_9d50d6ac-en.html
22 Marmot, M. G., Smith, G. D., Stansfeld, S., Patel, C., North, F., Head, J., White, I., Brunner, E., & Feeney, A. (1991). Health inequalities among British civil servants: The Whitehall II study. *The Lancet, 337*(8754), 1387–1393. https://doi.org/10.1016/0140-6736(91)93068-K

lidem vstoupit do studia a úspěšně je dokončit. Nejde o mechanické navyšování počtu studujících, nýbrž o řízený růst kvalitních a společensky potřebných kapacit tam, kde existuje poptávka, personální zázemí a udržitelné financování.

Růst počtu nově zapsaných se do fixní složky financování nepromítá automaticky: podle pravidel MŠMT pro rok 2026 se navýšení nad referenční hodnoty k 31. 10. 2017 ve fixní části nezohlední pro daný ani další roky. Celkové institucionální financování však zahrnuje také výkonovou část zohledňující výsledky a kvalitu a část společenské poptávky. Současné nastavení proto omezuje možnost financovat nekrytý kvantitativní růst z fixní složky, nikoli vliv kvality na celý rozpočet. Je to argument pro aktivní jednání o financování i pro vlastní víceletý finanční výhled, nikoli pro nekrytou expanzi.

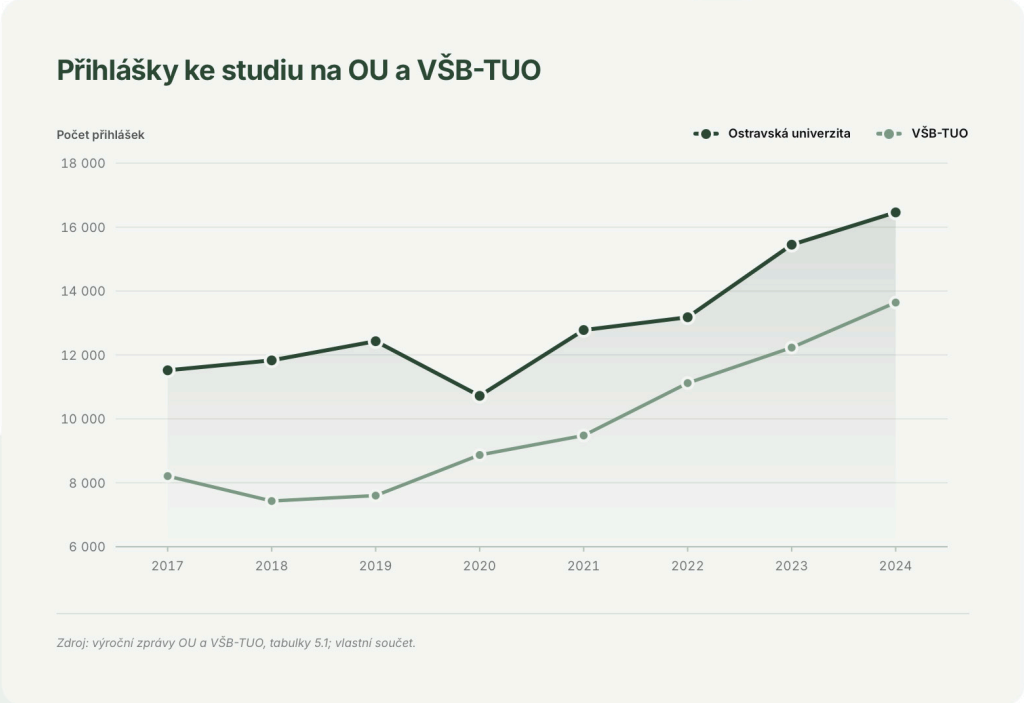

Obrázek 4. Počet přihlášek ke studiu na OU a VŠB-TUO v letech 2017–2024. Údaje představují podané přihlášky, nikoli počet jedinečných uchazečů. Zdroj: výroční zprávy o činnosti OU a VŠB-TUO za roky 2017–2024, tabulka 5.1; vlastní součet a zpracování.

Právě v tomto kontextu vnímám roli Ostravské univerzity jako zásadní. Univerzita nemůže nést odpovědnost za řešení všech regionálních problémů, ale může být stabilním, respektovaným a odborně ukotveným aktérem, který propojuje kvalitní výzkum, vzdělávání a spolupráci s regionem.

Má-li být tato ambice naplněna, musí být opřena o hlubší porozumění tomu, jakou roli hraje vysokoškolské vzdělávání nejen v rozvoji Moravskoslezského kraje, ale i České republiky jako celku.

Opatření
Budu podporovat každoroční Zprávu o přínosu Ostravské univerzity k rozvoji Ostravské metropolitní oblasti, která propojí výzkum OU, regionální data a poznatky partnerů. Zaměří se na vzdělávání, zdraví, sociální mobilitu, udržení talentu a kvalitu života a nabídne veřejně dostupný podklad pro rozhodování i partnerské projekty; nebude přitom duplikovat existující výzkum ani strategické dokumenty.